

VEGÅRSHEI
KOMMUNE

ÅRSBERETNING 2018

Aust-Agder Revisjonsdistrikt IKS	Behandlet: 09.04.19	Godkjent: 09.04.19
Kontrollutvalget	Behandlet: 02.05.19	Godkjent: 02.05.19
Vegårshei formannskap	Behandlet: 07.05.19	Godkjent: 07.05.19
Vegårshei kommunestyre	Behandlet: 21.05.19	Godkjent: 21.05.19

INNHALDSFORTEGNELSE

INNHALDSFORTEGNELSE	2
1. RÅDMANNENS INNLEDNING OG SAMMENDRAG	3
2. ORGANISERING	6
2.1. Politisk struktur	6
2.2. Administrativ struktur	6
2.3. Eierstyring og samarbeid	8
2.4. Styringsmodell	8
2.5. Planlegge	9
2.6. Oppfølging	11
2.6.1. Internkontroll og kvalitetssikring	11
2.6.2. Tilsyn fra eksterne aktører	11
3. DET ØKONOMISKE RESULTATET I 2018	12
3.1. Driftsregnskapet	12
3.2. Investeringsregnskapet	16
3.3. Balanseregnskapet	17
3.4. Rapportering finansforvaltning Vegårshei kommune 3. tertial 2018	17
4. OVERORDNET STYRINGSKORT	20
4.1. Kommentarer og anbefalinger i evaluering av overordnet styringskort og driften generelt	26
5. SAMMENLIGNINGER OG KOMMENTARER	28
5.5. Kostra og Kommunebarometeret	28
5.6. Fylkesmannens kommunebilde	30
5.7. Andre utvalgte nøkkeltall	31
5.8. Administrasjonsundersøkelse – Agenda Kaupang	31

1. RÅDMANNENS INNLEDNING OG SAMMENDRAG

I samsvar med "Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner" skal årsregnskapet og årsberetningen vedtas av kommunestyret senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Årsberetningen legges frem for kontrollutvalget samtidig med årsregnskapet, og fremmes deretter gjennom formannskapet for endelig behandling i kommunestyret.

Som rådmann i kommunen er det hyggelig å kunne presentere en årsmelding som viser at kommunen har lyktes på mange av de områdene som har hatt spesielt fokus i 2018.

For administrasjonen har utfordringene knyttet til å ivareta en stadig økende oppgaveportefølje og økte krav til internkontroll, dokumentasjon og rapportering vært merkbart det siste året. Dette medfører at krav til nytenkning, effektivitet og arbeidsinnsats oppleves som større en noen gang for organisasjonen.

Samtidig har Vegårshei som kommune og lokalsamfunn vind i seilene og svært positiv utvikling. Selv om veksten i folketall har hatt en liten pause er likevel godt omdømme og stor positivitet og optimisme er resultater av målrettet arbeid fra politikere og ansatte gjennom tid, og som kommunen nå høster fruktene av.

Driftsregnskapet for 2018 er avlagt i balanse, jfr. kapittel 3, hvor det økonomiske resultatet er nærmere beskrevet. Netto driftsresultat ble 1,07 mill,- eller 0,48%. Det ble avsatt til disposisjonsfond kr.185.386. Det ble ikke rom for avsetning til disposisjonsfond flyktninger. Til sammen ble det avsatt 3,6 mill mindre på disposisjonsfond i 2018 enn det som var planlagt i regulert budsjett.

Det økonomiske resultatet skyldes i hovedsak at inntektene fra på skatt/rammetilskudd ble betydelig høyere enn det som var forutsatt i opprinnelig og regulert budsjett. I tillegg ble besparelsen på renter også større enn forutsatt og pensjonsutgiftene ble mindre enn budsjettet. Det er likevel verdt å merke seg at enhetenes samlede underskudd ble på mer enn kr 8,6 mill. Dette er bekymringsfullt med tanke på at enhetenes driftsrammer for 2019 er enda strammere enn det som var tilfelle i 2018.

Eksempler på oppgaver og prosjekter som har hatt spesielt fokus i året som har gått:

- Utviklingsprosess for større stillinger og ny organisering i Helse- og omsorgstjenestene
- Lederutviklingsprogram våren 2018
- Diverse tilsyn inkl. ulike aktiviteter som strekkes over flere måneder
- Fokus på tidlig innsats og minoritetsspråklige barn i barnehagene
- Fokus på forebygging og tverrfaglig innsats gjennom deltakelse i flere satsingsprogrammer, Herunder BTI.
- Deltakelse i nettverk for helhetlige pasientforløp i pleie- og omsorgssektoren sammen 28 andre Agder- kommuner
- Felles anskaffelse og implementering av trygghetsteknologi for alle 30 kommuner på Agder.
- Betydelig interkommunalt samarbeid gjennom Østre Agdersamarbeidet
- Vegårshei har deltatt i felles anskaffelse av ny trygghetsteknologi sammen med alle de andre 29 kommunene på Agder. Implementering av løsninger er i full gang.
- Utredning av regionalt samarbeid om organisering av NAV
- Fiberprosjektet – tilrettelegging for fremføring av fiber til innbyggerne går videre
- Sammenslåing DDØ og IKT- Agder for å gi kommunene økt digitaliseringskraft

- Opparbeidelse og fullføring av boligfelt Djuptjennhaugen 4
- Solbergbygget er ombygget til nytt helsesenter, som er tatt i bruk
- Planlegging nytt renseanlegg pågår
- Ny ungdomsskole er fullført og tatt i bruk
- Reguleringsplan for Kjørkeliheia er under produksjon

Som det fremkommer i overordnet styringskort og enhetenes styringskort i kapittel 4 og kommentarer i vedleggsdelen, er det stor grad av måloppnåelse både på tjenesteleveranse og økonomi for kommunen som helhet.

Jeg ønsker likevel å benytte innledningen til å synliggjøre noen kommentarer og anbefalinger knyttet til særlig viktige utfordringer for driften generelt:

Utfordringer for Helse- og omsorgssektoren

Den nye helse- og omsorgsenheten har hatt betydelig merforbruk i forhold til budsjett i 2018, noe som har vært tilfelle de siste årene. Det har de siste årene blitt fastsatt mål, og iverksatt tiltak for å snu denne utviklingen. Å etablere en fremtidsrettet omsorgstjeneste basert på riktig organisering, mere heltid og effektiv bruk av ny teknologi, som legger til rette for at flere skal kunne bo, og motta effektiv og trygg hjelp hjemme i stedet for på sykehjem, har vært konkrete mål og satsingsområder gjennom flere år.

Vi må konstatere at vi ikke har lyktes med å snu helse- og omsorgsskuta i 2018.

Merforbruket ser ut til å ha stor sammenheng med måten beslutningene om tildeling av tjenester har foregått på, og sammenlikninger med andre synliggjør at vi i Vegårshei dekker omsorgsbehov ved å legge inn på sykehjem i betydelig større grad enn de vi sammenlikner oss med. Vår tilnærming til utfordringene med merforbruket i helse- og omsorg har derfor ikke være å sette nye eller andre mål for endringer av tjenestene, men å være i stand til å gjennomføre de målene vi har satt oss.

Vi har i 2018 etablert en samlet helse- og omsorgstjeneste med ny ledelse som skal bidra til at vi lykkes bedre med dette. Etablering av et eget tjenestekontor som setter krav til grundige faglige vurderinger for tildeling av tjenester, og mer innsats på lavt nivå i omsorgstrappa, har bidratt til at vi har lyktes med målsettingen om å dreie tjenesteinnsatsen fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. flere kan hjelpes trygt hjemme, og færre på sykehjem.

Vi har imidlertid ikke klart å tilpasse bemanningen av enheten til endringene i måten tjenestene blir levert på, og det økonomiske merforbruket har eskalert gjennom hele året.

Dette er ikke akseptabelt. Umiddelbar omstilling og nedbemanning er iverksatt på nyåret. Kontinuerlig forbedrings- og endringsarbeid må sammen med at vi tar i bruk ny teknologi etterhvert som den blir tilgjengelig for oss forventes å gi resultater i form av økonomisk balanse. I tillegg forventes ny organisering og færre små deltidsstillinger, samt mindre bruk av ufaglærte å bidra til at vi blir i stand til å løse mer krevende situasjoner uten at det må settes inn ekstra bemanning, noe som også vil ha stor betydning brukerne som mottar tjenestene, og for kostnadene i enheten.

Utfordringer for oppvekstsektoren

Måloppnåelsen i både skole og barnehage er høy, og vi er de siste årene blitt vant til at oppvekstsektoren i Vegårshei leverer gode resultater. Kommunens økonomi er imidlertid så

stram at de økonomiske rammene for skolen og barnehagen også er svært presset, noe som vil kunne gjøre det krevende å opprettholde kvaliteten.

Behovet for stadig forbedringsarbeid gjennom å finne nye løsninger på utfordringer, er prosjektet fra IOP til TPO et godt eksempel på. Dette har medført at vi er i stand til å bruke de pedagogiske ressursene slik at de kommer flere til gode.

Vi vet også at ressurser som settes inn tidlig i barns liv gir veldig mye større avkastning enn ressurser som settes inn senere i et utdanningsløp.

Et fortsatt fokus på tidlig innsats i skolen, og ikke minst barnehagen for å forebygge mer ressurskrevende tiltak senere vil derfor være avgjørende for om vi fortsatt skal være blant de «beste i klassen» på oppvekst.

Satsing på en bedre skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom som kan fange opp behov for innsats og forebygging vil også være viktig å lykkes med.

Den videre årsberetningen gir en oversikt over mange sider ved kommunens utvikling og drift. Alle som er interessert i hva kommunen gjør, kvaliteten på arbeidet, hvordan ressursbruken fordeler seg på de ulike innsatsområdene og hvilke utfordringer kommunen står overfor, vil ha nytte av å lese beretningen.

Rådmannens avsluttende oppsummering og anbefalinger for tiden fremover:

Vegårshei har engasjerte politikere, dyktige og lojale medarbeidere som står på til beste for kommunen. Det er all grunn til å gi honnør til de ansatte for måten oppgavene blir løst på. Dette har også vært en sterkt medvirkende årsak til at vi kan fremvise en høy grad av måloppnåelse. Det er grunn til å påpeke at selv om vi har maktet å levere økonomisk resultat i balanse i 2018, er handlingsrommet svært lite, antakelig mindre enn noen gang tidligere, og sårbarheten for kommunens økonomi, og tjenester svært stor.

Rådmannen anbefaler at kommunen har et sterkt fokus på følgende områder i 2019 og de kommende årene:

- Opprettholde og styrke fokuset på å være en god og attraktiv kommune å bo og arbeide i.
- Opprettholde fokuset på sentrumsutvikling, og verdien av et attraktivt og velfungerende sentrum for fortsatt bosetting og utvikling i hele kommunen.
- Tilpasning av tjenestestrukturen i kommunen til demografiske endringer. Vi får færre barn, og blir flere gamle.
- Gjennomføre påbegynt omstillings- og forbedringsarbeid i helse- og omsorgstjenestene.
- Bli bedre på analyse og sammenlikne driften vår med andre.
- Tilpasning av organisasjonen til redusert investeringstakt i årene fremover.
- Være pådriver for interkommunalt samarbeid der det er lønnsomt.
- Ta i bruk digitale løsninger som kan skape en enklere hverdag for våre innbyggere, ansatte og næringsliv, og høste gevinster av digitaliseringen.

Ole Petter Skjævestad
Rådmann

2. ORGANISERING

2.1. Politisk struktur

Kommunestyret (21 medlemmer) er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret gjør vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. Kommunestyret har følgende politiske fordeling:

SP: ordfører + 4
AP: vararordfører + 5
KRF: 6
H: 3
FRP: 1

Vegårsheikommune styres etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodell i kommuneloven og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholds vise representasjon i kommunestyret. *Formannskapet* (7 medlemmer) behandler økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak, og er ansvarlig for den løpende styringen av arbeidet med kommuneplanen og investeringssaker. Formannskapet behandler forøvrig saker i henhold til reglementet.

Vegårshei kommune har følgende råd og utvalg:

- Formannskap
- Planutvalg
- Administrasjonsutvalg
- Valgstyret
- Vilt nemnd
- Klageutvalg
- Ungdomsråd
- Rådgivende utvalg:
 - Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og eldreråd

I tillegg er det valgt representanter til klageutvalg, kontrollutvalg, foretak og selskaper. Myndighet og ansvar fremgår av vedtak, retningslinjer og reglementer.

Det vises til vedlegg til årsberetningen der oversikt over antall møter og saker for 2017 fremkommer.

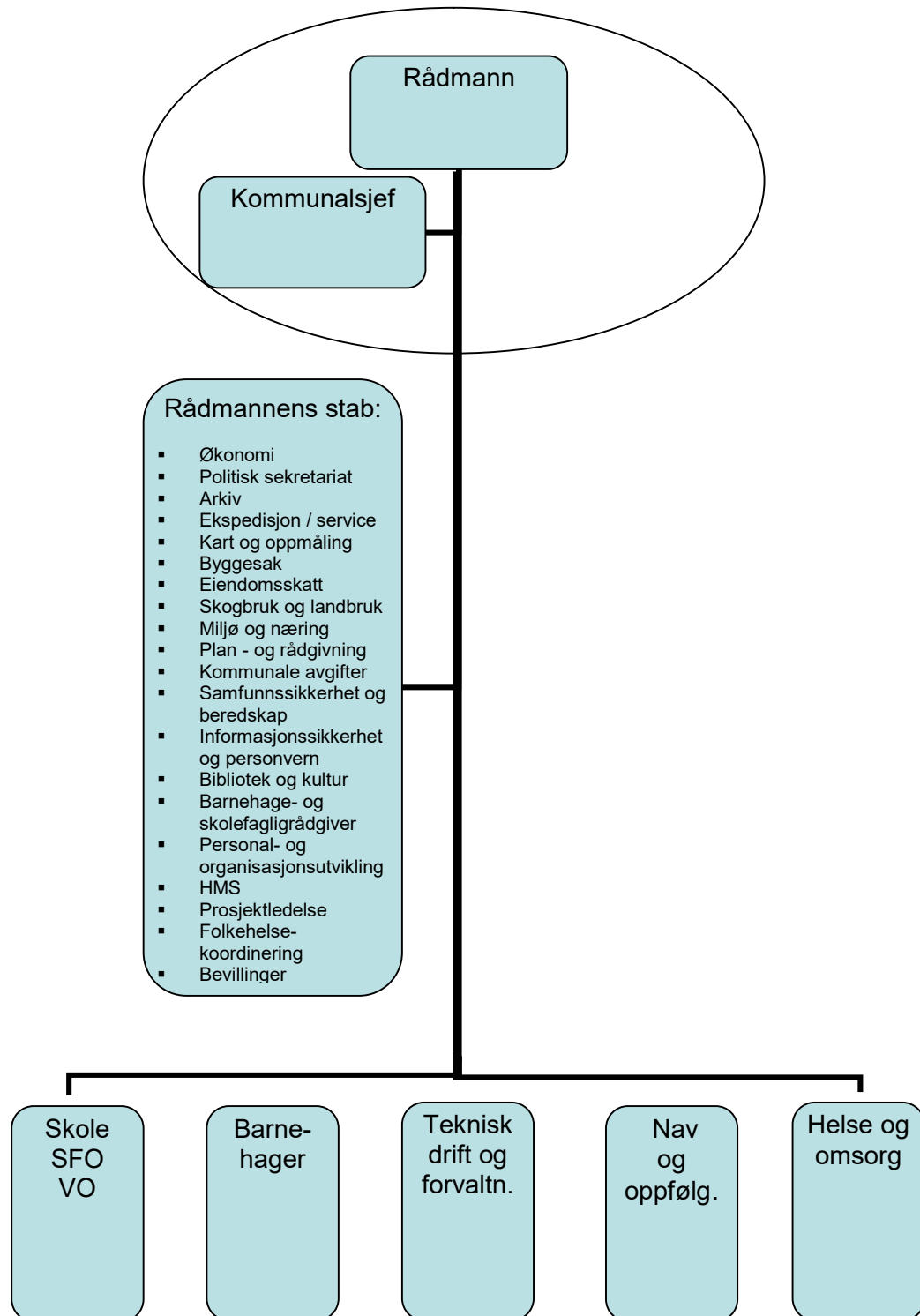
2.2. Administrativ struktur

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder. Rådmannen leder arbeidet med å forberede saker for folkevalgte organer, og er ansvarlig for at disse er forsvarlig utredet. Rådmannen har videre ansvar for å gjennomføre og iverksette politiske vedtak. Rådmannens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyret. Rådmannen er bindeleddet mellom kommunens politiske ledelse og kommunens ansatte. Rådmann og kommunalsjef utgjør rådmannsteamet. Teamet har et felles ansvar for helheten i kommunen (administrative drifts- og utviklingsoppgaver), og fordeler oppgavene seg imellom. Rådmannens ledergruppe består i tillegg til rådmann og kommunalsjef, av kommunens enhetsledere, for å understreke viktigheten og nødvendigheten av helhetlig tenkning. Rådmannsteamet bidrar forøvrig med lederstøtte til enhetslederne.

Enhetslederne er delegert totalansvar for sine respektive enheter. Dette innebærer at enhetslederne har nødvendig myndighet for å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold. Kommunalsjefen er leder for rådmannens stab.

ADMINISTRATIVT ORGANISASJONSKART FOR VEGÅRSHEI KOMMUNE 2018

2.3. Eierstyring og samarbeid

Kommunen forvalter store verdier på vegne av felleskapet. Kommunen har bl.a. aksjer i ulike selskaper, innskutt kapital i stiftelser, eiendommer, bygg og veier.

Kommunestyret behandlet ny sak om «Eierskap og samarbeidsløsninger i Vegårshei kommune 11.10.16 - PS 84/16.

Dokumentet er et førende dokument som skal legges til grunn ved utøvelse av kommunens eierskap. Hensikten med meldingen er bl.a. å øke kommunestyrets bevissthet ved å sette fokus på:

- hva kommunen eier
- hvorfor kommunen eier
- hvordan kommunen eier
- virksomhetenes formål

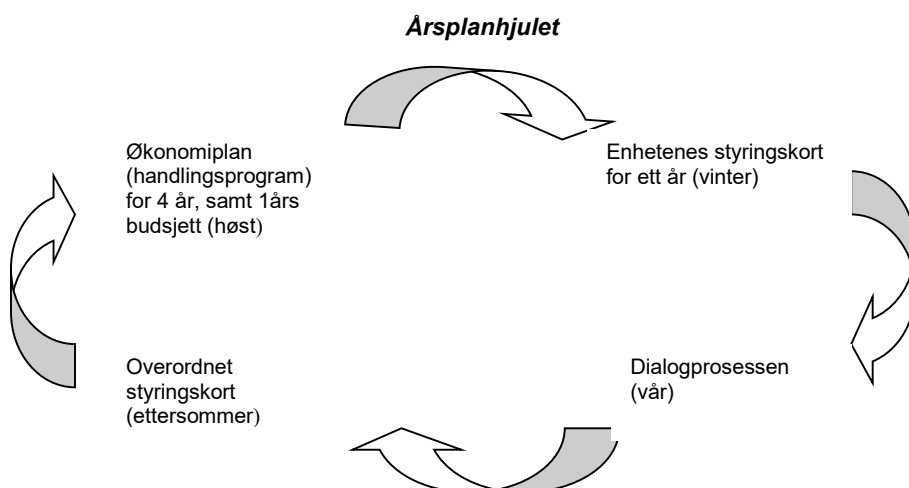
Vegårshei kommune deltar også flere interkommunale samarbeid. Dette er både formelle samarbeid etter Kom.l. §§ 27 og 28 og mer uformelle fagnettverk. Kommunen er også eget forvaltningsorgan samt at kommunen er representert i organisasjoner og foreninger.

Ytterligere informasjon om dette finnes på kommunens hjemmeside.

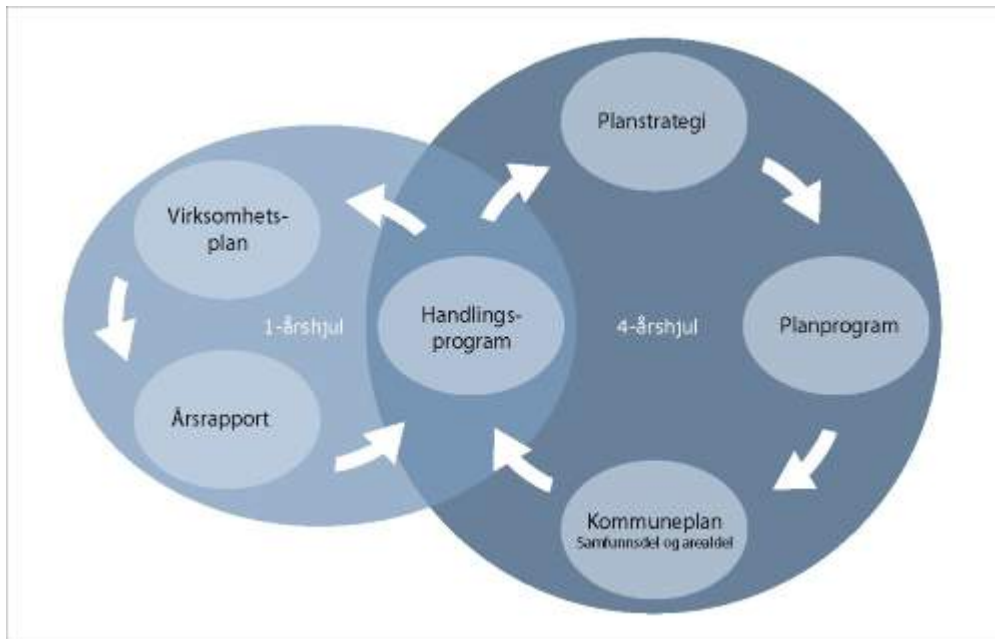
2.4. Styringsmodell

Gjennom plan- og styringsprosessene planlegges og gjennomføres aktiviteter som skal sikre kvalitet i tjenestene og forvaltningen. Resultatene fra aktivitetene følges opp i henhold til de mål og krav som er satt, og benyttes til å iverksette tiltak for kontinuerlig å forbedre tjenestene og forvaltningen.

Dette kan illustreres slik:

1-årshjulet i sammenheng med 4-årshjulet

2.5. Planlegge

Planstrategien

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode (fireårsperioden), og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien er første ledd i kommunens plansystem og i kommunens langsiktige samfunnsplanlegging.

Hensikten med planstrategien er å vurdere hvilke planer som skal utarbeides og revideres i valgperioden. For å vurdere planbehovet skal planstrategien drøfte kommunens strategiske valg for samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og de ulike sektorenes utfordringer. Det skal i tillegg vurderes om det er behov for å revidere hele eller deler av kommuneplanen.

Det nye kommunestyret kan når som helst i perioden behandle sak om planstrategi på nytt. Vegårshei kommunestyre vedtok ny planstrategi for 2016-2019 i møte 13.12.16 i PS 110/16.

Kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen utarbeides vanligvis for en periode på 12 år og revideres hvert fjerde år. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp i fireårsperioden, og denne skal revideres årlig.

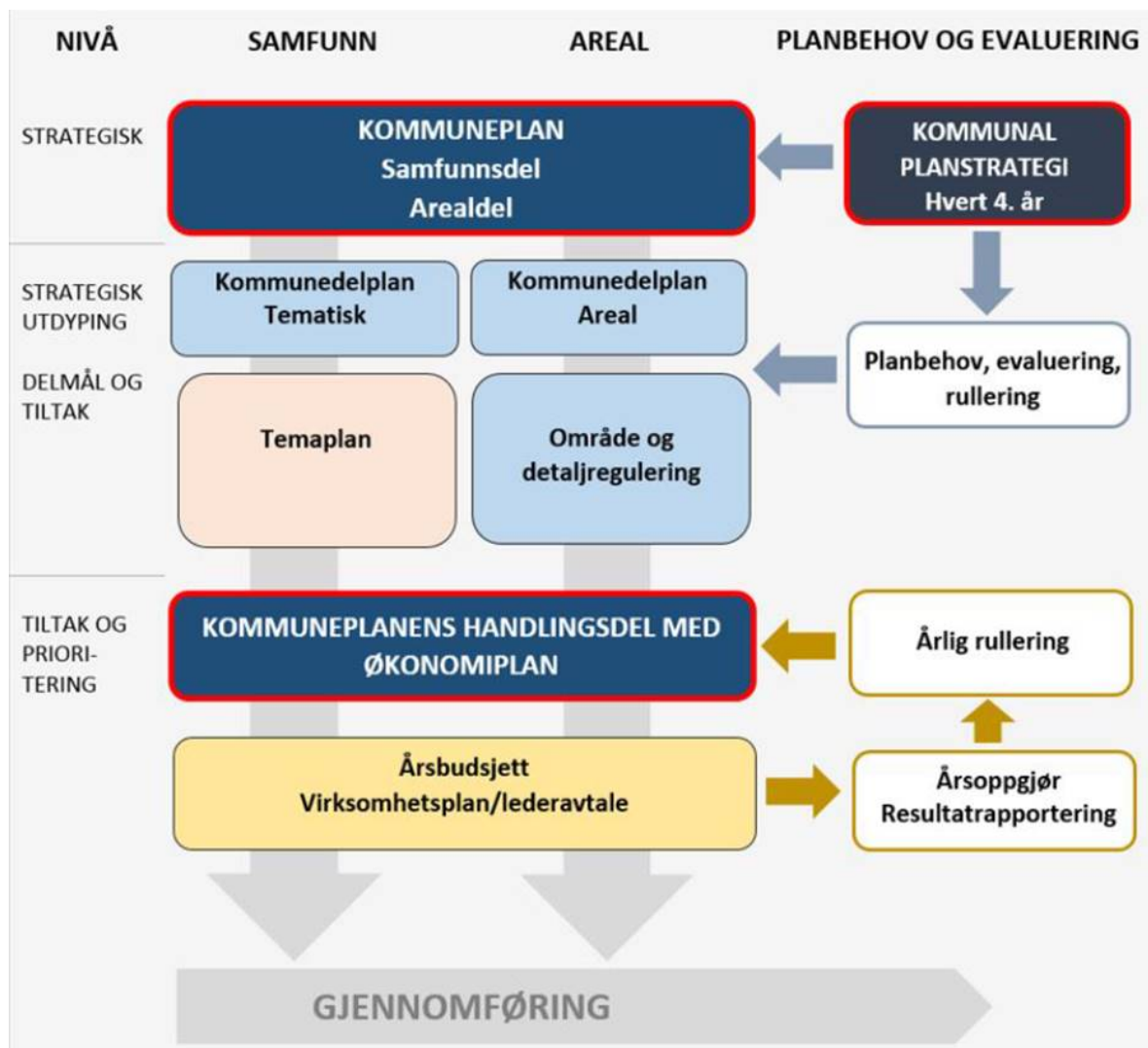
Før selve arbeidet med kommuneplanen igangsettes skal det utarbeides et planprogram for kommuneplanen. Planprogrammet skal beskrive hvilke temaer som planlegges revidert i kommuneplanen, utredningsbehov og medvirkningsprosesser. Forslag til rullering av kommuneplan er nå på offentlig høring, med frist til 26.11.18.

Handlingsprogram

Kommunens økonomiplan skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver for kommunens virksomhet. I Vegårshei kommune innarbeides økonomiplanen og årsbudsjettet i handlingsprogrammet, som inneholder økonomiske rammer, mål og planlagte aktiviteter for kommende fireårsperiode.

Figuren under viser Vegårshei kommunes plansystem. Alle kommunens overordnede planer og strategidokumenter vedtas av kommunestyret.

Styringssystemet

Styringssystemet (virksomhetsstyringen) er rådmannens verktøy for å iverksette og følge opp vedtak, mål og prioriteringer. Virksomhetsstyringen skal sikre at kommunen løser oppgavene og når målene på en effektiv måte innenfor gjeldende lover, regler og økonomiske rammer.

2.6. Oppfølging

2.6.1. Internkontroll og kvalitetssikring

Internkontroll inngår som en sentral del av mål- og resultatstyring. Internkontroll og virksomhetsstyring er to sider av samme sak, men internkontroll vektlegger kontrollelementet i styringen.

Arbeidet med virksomhetsstyring og internkontroll i Vegårshei kommune tar utgangspunkt i sentrale prinsipper:

- Fokus på kontinuerlig forbedring – kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen
- Fokus på risikostyring – etterlevelse av lover og regler
- Fokus på måloppnåelse – helhetlig styring og riktig utvikling

I henhold til kommuneloven § 23 skal rådmannen sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og er gjenstand for betryggende kontroll. Rådmannens internkontroll skjer i forlengelsen av kommunestyrets tilsyn (kontrollutvalg og revisjon) og statens tilsyn med kommunene.

2.6.2. Tilsyn fra eksterne aktører

I tillegg til rådmannens egen interkontroll, er det flere eksterne aktører som fører tilsyn med kommunene.

I 2018 har kommunen hatt følgende tilsyn og / eller øvelser:

HVEM	TYPE TILSYN / ØVELSER
Fylkesmannen	• Øvelse i Samfunnssikkerhet og beredskap • Oppfølgingsordningen - skole
Arbeidstilsynet	• Helse og omsorg
Kommunen som tilsynsmyndighet	• Diverse branntilsyn

3. DET ØKONOMISKE RESULTATET I 2018

3.1. Driftsregnskapet

Driftsregnskapet er avlagt med et regnskapsmessig mer/mindre forbruk på kr.0,-

Dette fremkommer slik:	Regnskap 18	Regul.budsj.18	Budsjett 18
Sum frie disponible inntekter	-164.563.449	-162.566.372	-164.230.000
Netto finansutgifter	4.496.131	5.890.000	6.371.000
Netto avsetninger	185.387	3.847.000	1.889.000
Overført til investeringsregnskapet	<u>595.020</u>	<u>580.000</u>	<u>580.000</u>
Sum til fordeling drift	-159.286.912	-152.249.372	-155.390.000
+ korleksjon for avskr-kalk.renter	<u>-14.837.285</u>	<u>-14.837.285</u>	<u>0</u>
Sum korrigert til fordeling drift	-174.124.197	-167.086.657	-155.390.000
Fordelt	174.124.197	167.086.657	155.390.000
Udekket	0	0	0

Frie disponible inntekter ble kr.1.997.077,- mer enn regulert budsjett, og kr.333.449 mer enn opprinnelig budsjett. Skatt og rammetilskudd ble til sammen Kr.1.662.008 mer enn regulert budsjett og opprinnelig budsjett. Hovedgrunnen til merinntekten var bedre skatteinnngang enn anslått for landets kommuner. Dette var også en del mer enn anslått på høsten ved framleggelse av statsbudsjettet for 2019. Eiendomsskatt ble kr.54.888 mindre enn regulert budsjett, men kr.320.112 mer enn opprinnelig budsjett. Andre generelle statstilskudd ble Kr.349.328 mer enn regulert budsjett. Følgende poster inngår i generelle statstilskudd: Tilskuddet til ressurskrevende brukere ble Kr. 629.000,- mindre budsjettert. Tilskudd til flyktninger ble kr.866.238 mer enn regulert budsjett. Ellers ble kompensasjons tilskudda fra Husbanken kr.28.538,- mindre enn regulert budsjett. Momskompensasjonen kr.140.628,- mer enn regulert budsjettert.

Netto finansutgifter som inneholder renter, avdrag og utbytte ble kr.1.393.869 mindre enn regulert budsjett og kr.1.874.869 mindre enn opprinnelig budsjett. Renteutgiftene på lån ble kr.569.172,- mindre enn regulert budsjett og kr.1.009.172 mindre enn opprinnelig budsjett. Renteinntekter ble Kr. 258.409 mer enn regulert budsjett, og kr.388.409 mer enn opprinnelig budsjett. Netto renter til videre utlån viser en mer utgift på kr.22.384,- i forhold til regulert budsjett/opprinnelig budsjett. Avdrag på lån viser besparelse på kr.580.470,- Dette skyldes at det ikke ble behov for å ta opp lån før helt på slutten av 2018, på grunn av utsettelse av flere av de store investeringsprosjektene. 1. avdragstermin på dette lånet ble derfor i 2019. Utbytte ble kr.8.359 mer enn regulert budsjett og kr.7.641,- mindre enn budsjettert.

I regulert budsjett var det avsatt til disposisjonsfond Kr.3.847.000,- Av dette var kr. 2.198.000,- til disposisjonsfond/buffer og kr.1.649.000 til disposisjonsfond flyktninger. Etter å ha avslutta regnskapet var det kun kr.185.386,- som kunne avsettes til disposisjonsfond/buffer.

Årets resultat viser også at mange enheter sliter med underskudd. (jfr. årsmeldingen) Enhetene har fått noe reduserte rammer i 2019 i forhold til 2018. Det blir derfor enda større utfordringer å komme i balanse i 2019.

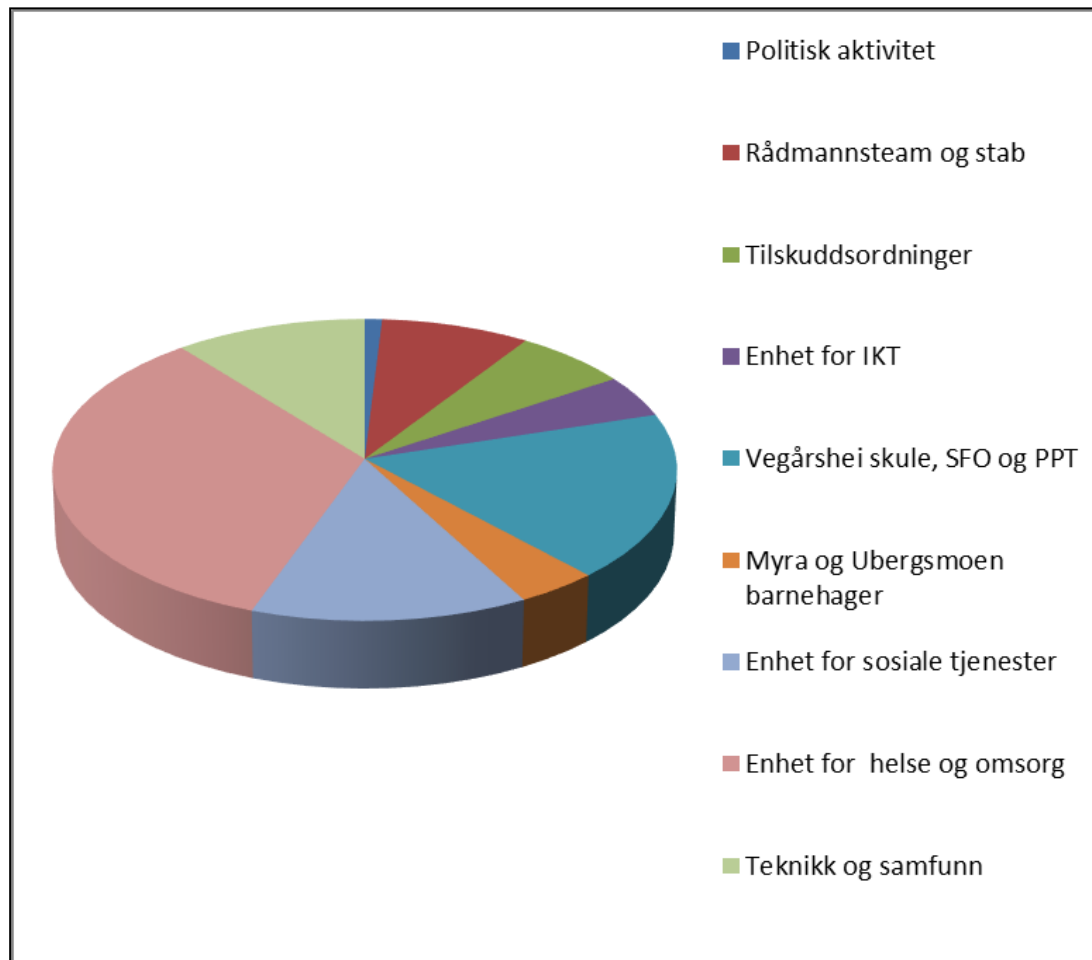
Investeringsregnskapet er avlagt med et udekket resultat på kr.0,-.

Også i år er stor del investeringer som var oppført i budsjettet ikke blitt ferdige. Men det ble også overført en del ubrukt fra 2017. I forhold til opprinnelig budsjett er det en reduksjon investert i anleggsmidler på kr.25.489.415,-. Investeringer i anleggsmidler ble kr.46.610.185,-

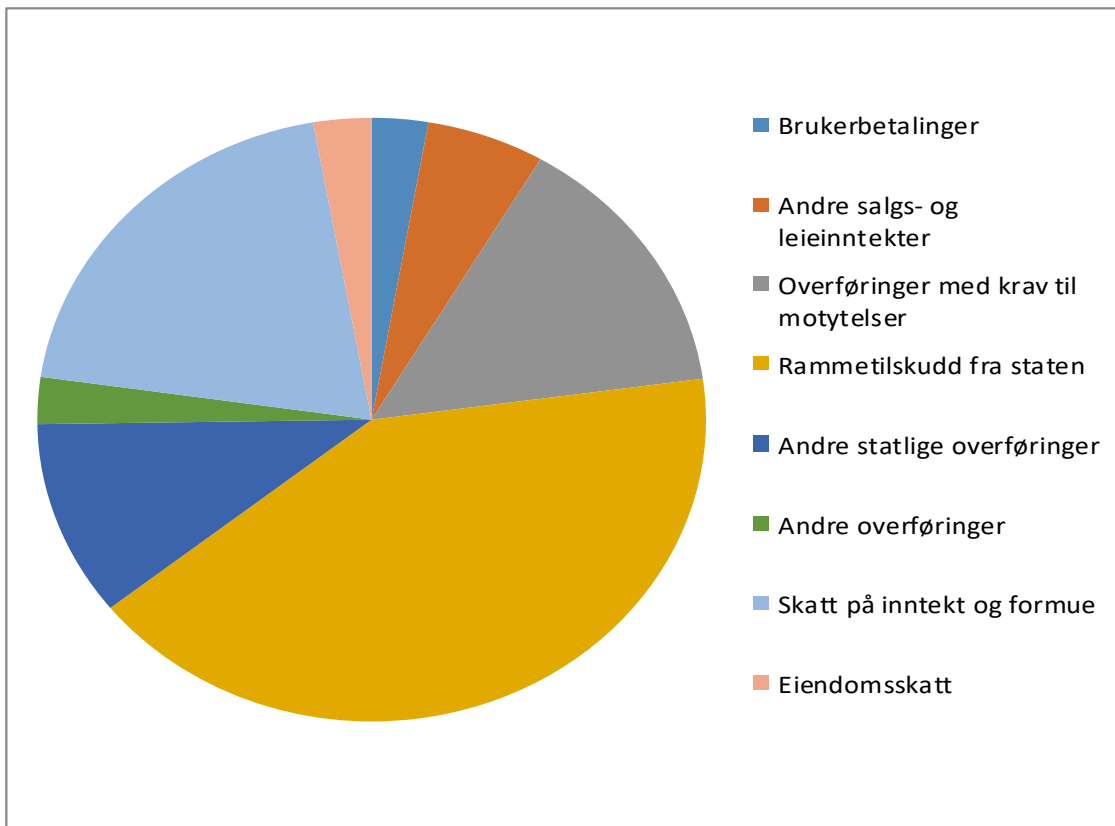
i 2018. Lånegjelda økte med kr. 17.064.470, og samtidig ble ubundet investeringsfond redusert med kr. 13.000.000. Dette betyr at vår økonomiske handlefrihet er ytterligere forverret. Budsjett for 2019 viser også en kraftig økning i lånegjelda som igjen fører til økte rente og avdragsutgifter og dermed forverring av den økonomiske handlefrihet.

Nedenfor vises diagram med fordeling av netto driftsutgifter på enhetene – regnskap 2018:

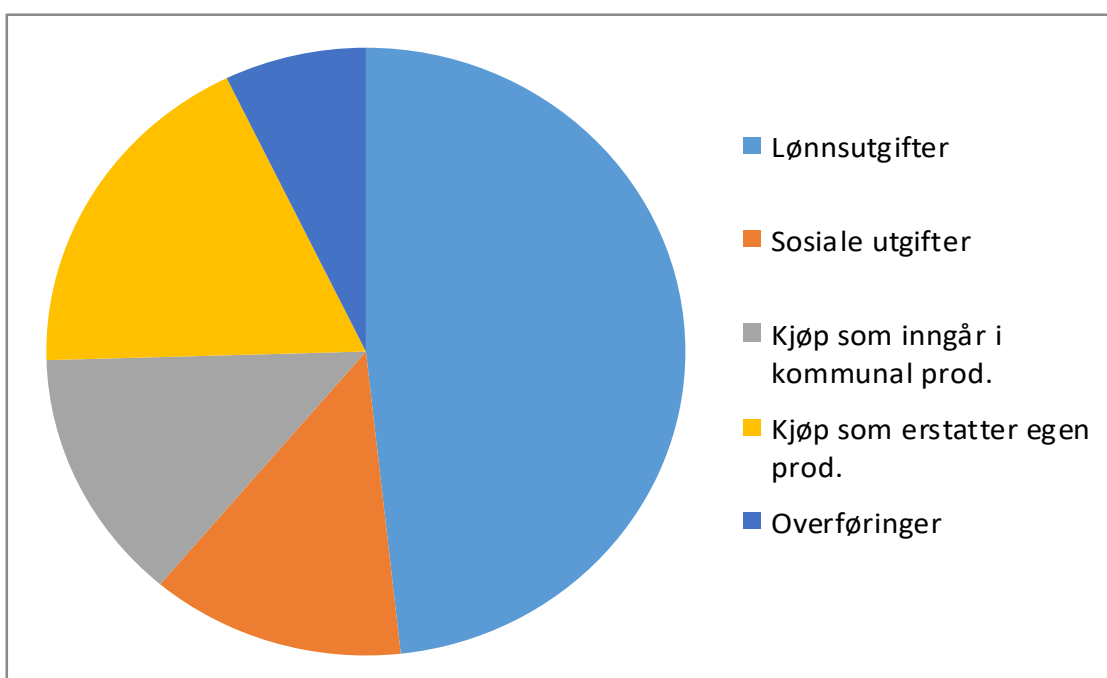

Driftsinntekter 2018

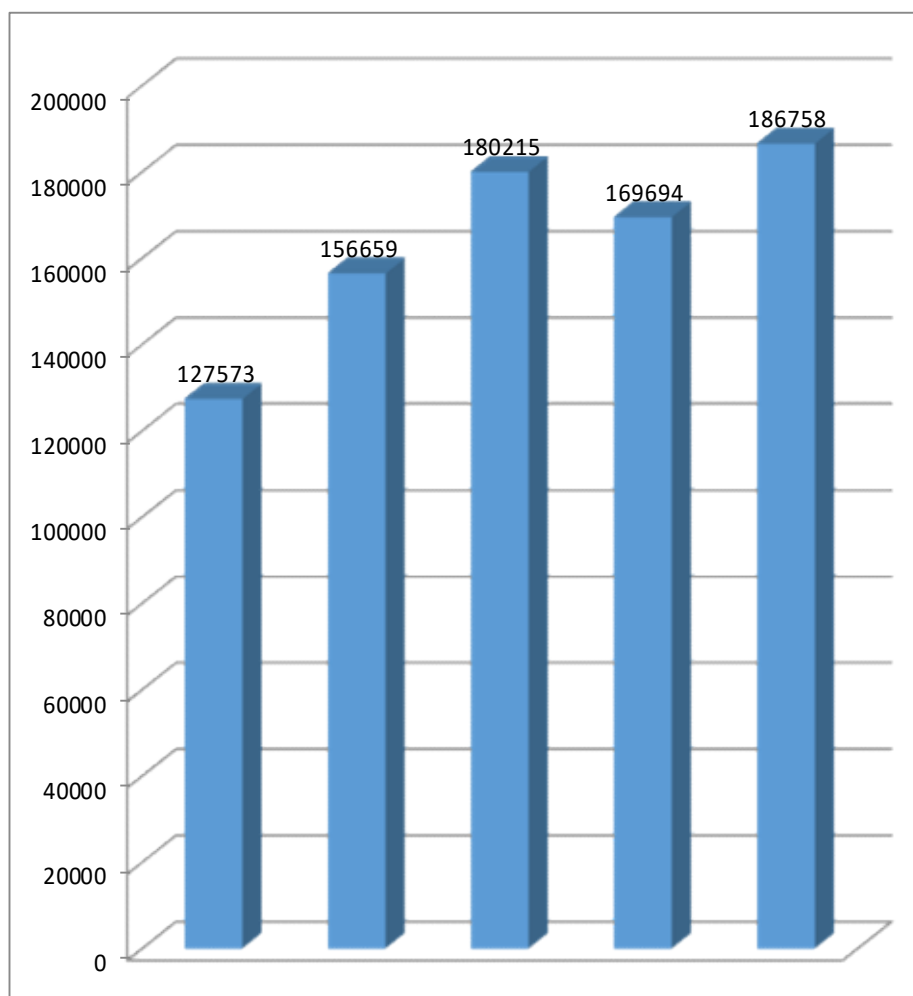
Driftsutgifter ekskl. avskrivninger 2018

Nøkkeltall					
	2018	2017	2016	2015	
Netto driftsresultat (kr.)	-1 076 119	-7 410 279	-5 650 746	-5 294 546	
Netto driftsresultat %	0,48	3,13	2,58	2,70	
Lånegjeld eksklusive Formidlingslån i 1000 kr.	186 758	169 694	180 215	156 659	
Lånegjeld i % av driftsinntekter	82,72	72,00	82,32	79,97	

Lånegjeld ekskl. formidlingslån, 2014-2018

Nærmere analyse av netto driftsresultat, som er et sentralt begrep som bør korrigeres for en del faktorer før det gir et meningsfullt tall.

	2018	2017
Netto driftsresultat	-1 076 119	-7 410 279
Korrigert for bundne driftsfond	295 712	844 947
Premieavvik	169 755	- 356 760
Sum Korrigert netto driftsresultat	- 610 652	-6 922 092

En annen ting som kanskje også burde vært hensyntatt er utgiftsførte avdrag i forhold til minimumsavdrag. Vegårshei kommune har betalt kr. 10.522.530 i avdrag i 2018. Beregninger viser at minimumsavdrag (praktisk metode) var kr. 8.542.208. Det betyr at vi betalte kr. 1.980.322 i avdrag utover minimumsavdrag. Hadde vi bare betalt minimumsavdrag ville netto driftsresultat vært kr. 1.980.322 bedre. Dersom vi sammenligner netto driftsresultat med andre kommuner vil det være store variasjoner fra kommune til kommune i forskjellen mellom betalte avdrag og beregna minimumsavdrag.

Disposisjonsfond og premieavvik	2018	2017	2016	2015	2014
Disposisjonsfond (buffer)	10 805 156	10 619 769	6 936 645	3 610 989	2 152 070
Disposisjonsfond flyktninger	4 794 895	4 794 895	2 444 250	1 310 500	0
Disposisjonsfond samhandlingsreformen	163 019	163 019	193 019	174 198	203 433
Disposisjonsfond kulturmidler	1 893	1 893	1 893	1 893	1 893
Sum Disposisjonsfond	15 764 963	15 579 576	9 575 807	5 097 580	2 357 396
Premieavvik inkl.aga.(utsatt utgiftsføring)	-10 898 175	-10 728 420	-11 085 180	-12 249 102	-14 439 493
Sum Disposisjonsfond-premieavvik	4 866 788	4 851 156	-1 509 373	-7 151 522	-12 082 097
Viser en meget positiv utvikling fra 2014 til 2017. Fra 2017 til 2018 nærmest uforandret.					

3.2. Investeringsregnskapet

Investering i anleggsmidler:

Opprinnelig budsjett:	kr.72,100 millioner
Regulert budsjett:	kr. 46,201 millioner
Regnskap:	kr. 46,610 millioner

Udekket i investeringsregnskapet: kr. 0,-

De største investeringene i 2018:

- Utvidelse kirkegård kr. 2.846 millioner
- Ny skule kr. 31 578 millioner
- Lege og helsesenter kr. 1.647 millioner
- Nytt boligfelt Djuptjennhaugen kr. 5.577 millioner

3.3. Balanseregnskapet

Anleggsmidlene er økt med ca. 48,5 mill. kr. fra i fjor, og utgjør nå over 700 millioner kroner.

Kasse, postgiro og bankinnskudd er økt med ca. 1,0 mill. kr og utgjør nå kr.57,9 mill. kroner.

Egenkapital er økt med ca. 17,7 mill. kr. og utgjør ca. kr. 254,2 mill. kroner

Langsiktig gjeld er økt med ca.29,1 mill. kr og utgjør nå ca. kr. 498,2 millioner kr. Av dette utgjør pensjonsforpliktelser ca.272,5 mill. kroner.

Låneforpliktelser er økt med ca. 20,1 mill. kr, og utgjør ca.225,7 mill. kroner.

(inkl.formidlingslån)

3.4. Rapportering finansforvaltning Vegårshei kommune 3. tertial 2018

Innskudd/plasseringer: Kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

	31.12.2017	30.04.2018	31.08.2018	31.12.2018
	NOK %	NOK %	NOK %	NOK %
Innskudd hos hovedbankforbindelse	35.440.425 100 %			47.372.109 100 %
Andelskapital i pengemarkedsfond	0			0
Fond 1				
Fond 2				
Innskudd i andre banker				
Direkte eie av verdipapirer				
Samlet kortsiktig likviditet	35.440.425 100 %			47.372.109 100 %
Avkastning siden 31.12.2017				326.364 0,98%
Aktuell markedsrente 3 mnd.NIBOR				1,06%
Største tidsinnskudd				
Største enkeltpapirplassering	0	0	0	0

Som en ser av tabellen er kortsiktig ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål plassert i Østre Agder sparebank. Avkastningen på midlene er noe under markedsrente og gir derfor noe mindre avkastning enn det vi måler oss imot. Det er rådmannens vurdering at det ikke er avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet. En kan derfor bekrefte at alle plasseringer er gjort i henhold til finansreglementet.

Gjeldsportefølje:

	31.12.2017	30.04.2018	31.08.2018	31.12.2018
	NOK DUR %	NOK DUR %	NOK DUR %	NOK DUR %
Lån med flytende rente	179.217.976 87 %			186.983.177 83%
Lån med NIBOR basert rente				
Lån med fast rente	26.413.029 13 %			38.757.894 17%
Rentebytteavtaler:				

Avtaler med mottatte renter				
Avtaler med avgitte renter				
Samlet langsiktig gjeld	205.631.005 100 %			225.741.071 100 %
Effektiv rentekostnad siden 31.12.x-1	3.076.716 1,56%			2.784.828 1,77 %
Aktuell markedsrente 3 mnd.NIBOR				1,06 %
Antall løpende enkeltlån	34			36
Største enkeltlån	27.239.665			27.587.000

I 2018 ble det tatt opp investeringslån på kr.27.587.000 i Kommunalbanken til kort p.t. rente på 1,85%. I tillegg ble det tatt opp startlån i Husbanken på Kr.5.000.000,-. Det ble valgt flytende rente til 1,584%. Et lån i Kommunalbanken med utløp av fastrente i 30.5.17, ble valgt å fortsette med fast rente til 30.5.20. Ny fast rente 1,86% (fram til 30.5.17 2,39%) Fire startlån i Husbanken ble omgjort til fastrente lån i perioden februar til april 2018. 3 av låna med 3 års bindetid med rente på 1,574, og et lån med 5 års binding med rente på 1,98%. Det ble ikke gjort FRA`er og SWAP kontrakter i 2018. Det ble heller ikke foretatt refinansiering av lån i 2018. I løpet av 2018 ble andel lån med fast rente økt fra 13 til 17%. Høyeste rente på fastrentelån er 1,98%, dvs at det er liten forskjell i renta på fastrentelåna våre og kort p.t.rente. Men dersom renta stiger utover fast renta vil dette føre til økte utgifter, mens ved uendret/ nedgang i p.t. rente har dette ført til reduserte utgifter. Dersom renta stiger vil en også få økte inntekter på innskudd som oppveier noe for økte renteutgifter. I forhold til finansreglementet har kommunen i 2018 ikke hatt avvik utover det som tidligere har vært redegjort for nemlig at andel fastrente er mindre enn reglementet tilsier. (minimum 1/3 fastrente). Effektiv rente på låna ligger over aktuell markedsrente. Det er imidlertid en ambisiøs målsetning. En bedre sammenligning er Kommunalbankens p.t. rente som er 1,85 %. Mens vi har 1,77% i effektiv rentekostnad.

Langsiktige finansielle aktiva. (Langsiktig utviklingsfond)

	31.12.2017	30.04.2018	31.08.2018	31.12.2018
	NOK %	NOK %	NOK %	NOK %
Innskudd hos hovedbankforbindelse	17.302.882 100,00 %			4.302.882 100 %
Innskudd i andre banker	0			0
Samlet langsiktige finansielle aktiva	17.302.882 100 %			4.302.882 100 %
Avkastning siden 31.12.2018				320.103 1,85 %
Aktuell markedsrente 3 mnd.NIBOR				1,06 %

Kommunens langsiktige finansielle aktiva (langsiktig utviklingsfond) har vært plassert på eget innskudd i Østre Agder Sparebank. Avkastningen har vært god sammenlignet med markedsrenta, men også her bør en vurdere å finne noe annet å sammenligne med. Når renta er så lav som nå opplever vi at rentesatsen på utviklingsfondet er tilnærmet lik rentesatsen på låna. Dette er en forholdsvis ny situasjon. Kommunestyret vedtok å bruke 13.000.000 av utviklingsfondet i investeringsbudsjettet for 2018 til skoleutbygging.

I følge finansreglementet skal renterisikoen beskrives med hvor stort beløp man taper/vinner (netto gjeldsbetraktning) ved att renten går ned eller opp 2%.

Pr.31.12.18 økning rente 2%	
Økte renteutgifter årsvirkning	Kr.3.739.664,-
Økte renteinntekter årsvirkning	" 1.033.500,-
Tap	Kr.2.706.164,-

I følge finansreglementet skal det utarbeides tertialrapporter. I 2018 er det ikke laget egne rapporter for 1 og 2.tertial. Noe som heller ikke ble gjort i 2016 og 2017.

4. OVERORDNET STYRINGSKORT

Overordnet styringskort for 2018 har totalt 12 hovedmål fordelt på de fire perspektivene. Forenklet tabell under viser kvantitativ oppsummering:

Perspektiv	Antall mål	Måloppnåelse	Påbegynt	Ikke måloppnåelse
Samfunn	4			
Bruker / tjeneste	4			
Org. / medarb.	3			
Økonomi	1			
SUM	12			

OVERORDNET STYRINGSKORT 2018 PS 59/17 - vedtatt i kommunestyret 05.09.17

HOVEDMÅL FRA KOMMUNEPLANEN - OPPDRAG FOR 2018

Samfunn:

1. Legge til rette for trivsel og god folkehelse i kommunen
2. Legge til rette for flere arbeidsplasser, og bidra til å videreutvikle næringslivet
3. Rask og sikker fysisk og digital kommunikasjon i kommunen og med regionen

Bruker/ Tjeneste:

1. Leverer gode og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne
2. Gjøre tjenestene mer tilgjengelige

Organisasjon og medarbeider:

1. Være en effektiv organisasjon tilpasset oppgaver og samfunnsutvikling
2. Kompetansen til medarbeiderne skal være oppdatert og fremtidsrettet
3. Legge til rette for trivsel og lavt sykefravær

Økonomi:

1. Ha en økonomisk situasjon som er tilstrekkelig robust til å takle uforutsette hendelser
2. Forvalte kommunal eiendom og eiendeler i et langsiktig perspektiv

SAMFUNN

Perspektiv	Mål 2018	Suksesskriterier	Tiltak	Måleparameter og resultatmål	Tid / oppnådd innen	Resultat
Mål 1	Stabilisere og videreføre den positive befolkningsveksten	• Tilflytting • Godt omdømme • Positiv medieomtale • Positiv og offensiv holdning fra ansatte og politikere • Tilgjengelige boligtomter i hele kommunen • Full barnehagedekning • En veldrevet og	Sørge for å synliggjøre gode tjenester og resultater og bidra til å synliggjøre alt det flotte som skjer i kommunen vår Ha god tilgang på attraktive boligtomter i Myra og på Ubergsmoen	Folketallsøkning <u>Resultatmål:</u> 2150 innbyggere i 2018 Positive omtaler Ferdig med Djuptjennhaugen 4 Påbegynt reguleringsarbeid for Liheia	I løpet av 2018 2018 2018 2018/19	2100 Gode omtaler på flere tjenester Ferdig Utsatt

		velrenommert skole • Gode helsetjenester • Tilrettelegge for næringsvirksomhet • Beholde attraktive arbeidsplasser og tilrettelegge for nye	Realisert ny ungdomsskole Realisert nytt helsesenter Pådriver for å beholde og etablere kompetanse-arbeidsplasser	Ferdig iverksatt Færre arbeidsledige	2018 Kontinuerlig	Ferdig ja
Mål 2	Ha nødvendig infra-struktur som ivaretar tjenestetilbud og kvalitet i takt med befolkningsvekst og endrede behov	Sikre gjennomføring av investeringer i infrastruktur vedtatt i økonomiplanen Være pådriver for: • Fiber, mobil og bredbånd • Gang/sykkelvei til Moland • Utbedre Uberg Bru • Nytt VA system	God planlegging og styring av investeringsprosjektene	Ha iverksatt / ha plan for gjennomføring av fremtidige behov - vedtatt i økonomiplanen: • Vann og avløp • Vei • Boligfelt • Helsesenter • Skole Gjennomførte planer og tiltak	I løpet av 2018 2018	fremdrifts-plan holdes Delvis gjennom-ført
Mål 3	Fortsette å være pådriver for økt innbyggerpåvirkning og bruk av frivillige	Tilrettelegge arenaer og møteplasser for ideutveksling og dialog	Møteplasser med fokus på nyteknisk og frivillig engasjement og medvirkning	Iverksatte konkrete tiltak rettet mot innbyggere og brukere av kommunens tjenester (antall nye)	2018 Kontinuerlig arbeid	Pågår Stor aktivitet i regi av bibliotek
Mål 4	Være pådriver for økt fokus på innbyggernes og kommunes felles ansvar for positiv samfunnsutvikling	Tett og godt samarbeid mellom private aktører og kommunen God struktur og systematikk fra kommunens side	Opprettholde kompetansearbeidsplasser i hele kommunen Veilede og bidra til nyskaping Tilrettelegge for felles møteplasser	Antall nyskapingar gjort i fellesskap Antall nyskapingar totalt Antall oppnådde tilskuddsordninger	2018	Usikkert

BRUKER / TJENESTE						
Perspektiv	Mål 2018	Suksesskriterier	Tiltak	Måleparameter og resultatmål	Tid / oppnådd innen	Resultat
Mål 1	Levere gode og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne	Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i organisasjonen	Riktig og god utnyttelse av tilgjengelige ressurser Rekruttere og beholde riktig kompetanse ifht behov	Bedring på Kommunebarometeret	2018	kapasitet er en utfordring innen noen tjenester
		Forventningsavklaring er ifht bruker og tjeneste	Økt styring av kvalitet på tjenestene	Internkontroll ifht HMS, kvalitet og økonomi	Kontinuerlig	Pågår
		God helhetlig forståelse og praksis på tvers av enhetene	Konkret brukermedvirkning Styrke tverrfaglig samarbeid gjennom bedre struktur og systematikk	Brukerundersøkelser Helhetlige styringssystemer og internkontroll	2018 Kontinuerlig arbeid Innen 2018	Ikke Pågår
		Frivillig innsats og deltakelse som et supplement til kommunens tjenesteleveranse	Aktiv bruk av folkehelseoversikt og tiltak Tett samarbeid og ytterligere engasjere og motivere for frivillig deltakelse i samfunnsoppgaver	Tall fra frivilligsentralen	2018	Ja i prosjekter og tiltak
		Etablere løsning for digital kommunikasjon med innbyggerne og ansatte	Gjennomføre digitaliseringsstrategien	Gevinstrealisering av digitaliseringsprosessene: • Kvalitet • Stabilitet • Tilgjengelighet • Responstid • Sikkerhet	I løpet av 2018	Prosjekter pågår Ny nettportal er iverksatt
Mål 2	Redusere sosiale utfordringer knyttet til rus, psykiatri, kriminalitet og barnevernsproblematikk samt ha god integrering av flyktningene	Fokus på oppfølging av rusmisbrukere og mennesker med psykiske lidelser	Tilby tiltaksplasser i kommunen Videreføre prosjekt arbeid Videreføre rusforebyggende arbeid	Flere over fra stønad til arbeid Reduksjon av sosialhjelpsutgiftene	Kontinuerlig 2018	Ja Ja
		Tidlig intervensjon rettet mot barn og unge	Utvikle helsestasjon og skolehelsetjenesten	Forbedret bruk av tjenesten	2018	Iverksatt
		Fokus på god folkehelse i hele befolkningen – aktiv bruk av folkehelseoversikten	Styrke tverrfaglig samarbeid gjennom bedre struktur og systematikk	Helhetlige styringssystemer og internkontroll og god praksis	Kontinuerlig Innen 2018	Folkehelseprogram pågår
			Effektiv flyktningetjeneste	Minimum 60 % av flyktningene i arbeid eller utdanning 2 år		Stort fokus på helhet

				etter bosetting		
				Antall aktiviteter der flyktninger deltar	2018	
Mål 3	Sikre barn og ungdom trygghet i skolehverdagen og god kvalitet i opplæringen	Hensiktsmessig bemanning og organisering av barnehage- og skoletilbudet	Sikre riktig og god kompetanse i barnehage og skole	Bedre enn minimum lovkrav for barnehagelærere i alle barnehagene	2018	Gjennomført i kom. Barnehage
		Vilje og evne til nyteknning	Vurdere innføring av norm for gruppestørrelse og lærertetthet i skolen	<u>Resultatmål:</u> Opprettholde / forbedre skoleresultater	2018	Iverksatte tiltak viser forbedring
		Tidlig innsats / forebyggende arbeid	Videreføre prosjekt med å endre praksis fra individuell opplæring (IOP) til tilpasset opplæring (TO) for alle elever	Bedre utbytte og kvalitet i opplæringen	2018	Prosjekt er vellykket
		Gode skolelokaler og et godt fysisk læringsmiljø	Delta i FM/FK kunnskaps-utviklingsprosjekt vedr. 5 dagers skoleuke	Deltakelse i prosjekt i regi av FK/FM		Forskning pågår
		Godt psykososialt læringsmiljø	Tettere samarbeid mellom PPT, skole/BHG og elev/foreldre	Full barnehagedekning		Kontinuerlig Ja
		Særlig fokus på elever med lærevansker og/eller funksjonsnedsettelse	Videreføre tverrfaglig ressursteam for barn	Forbedret inkludering, integrering og kvalitet		Kontinuerlig
		Folkehelseoversikt legges til grunn	Videreføre prosjekt Minioritetsspråklige barn i barnehagen			Innføring har vært vellykket Implement. pågår
			Styrke samarbeid mellom hjem, barnehage/ skole og frivillige			Tatt i bruk
			Gjennomføre bygging av ny ungdomsskole	Politisk vedtak		
			Ny § 9 a i opplæringsloven – retten til et trygt og godt skolemiljø-informasjon og opplæring av ansatte, utarbeide nye rutiner på skole- og skoleeiernivå.	Gjennomført og implementert		Innført og tatt i bruk etter intensjon
			Innføre SMARToppvekst som et forebyggende tiltak – en tenkemåte som	Innført og implementert		Iverksatt

			følger barna fra barnehage og ut skoleløpet			
Mål 4	Sikre fremtidsrettede helse – og omsorgstjenester til innbyggere	Nye og riktige lokaliteter for mennesker med demens Innovasjons tankegang implementeres i hele organisasjonen Legge til rette for at flest mulig kan mestre å bo selvstendig hjemme lengst mulig Maksimal utnyttelse av kommunens samordnede legetjeneste Godt forebyggende arbeid rettet mot barn og unge Folkehelseoversikt legges til grunn	Optimal utnyttelse av nye lokaler på VBO Ta i bruk ny velferds – og omsorgsteknologi både på VBO og der folk bor Endret organisering i HO samt bruk av ny teknologi Utvikle kommunens legetjeneste Utvikle helsestasjon og skolehelsetjenesten God utnyttelse av miljøarbeiderstilling i skolen	Unngå overbelegg på VBO – evt. håndtere dette innenfor egen ramme Gevinstrealisering ved bedre kvalitet til lavere pris i nytt bygg Tatt i bruk ny teknologi Ingen reinnleggelser på sykehus Flere pasienter Økonomiske gevinster Bedre resultater på ungdata- og elevundersøkelser	Kontinuerlig 2018 Neste undersøkelse	Kontinuerlig i 2018 Tatt i bruk noen nye verktøy Gevinstrealisering ikke direkte synlig ennå Flere bor hjemme Helsestasjon for ungdom har fått utvidet tilbud

ORGANISASJON OG MEDARBEIDER

Perspektiv	Mål 2018	Suksesskriterier	Tiltak	Måleparameter og resultatmål	Tid / oppnådd innen	Resultat
Mål 1	Vegårshei kommunes organisasjon er fremtidsrettet, effektiv og tilpasset oppgavene	Evne og vilje til nyteknisk og endring i organisasjonen Etablere løsninger for digital flyt og kommunikasjon for ansatte gjennom systemlikhet og god struktur Redusere antall deltidsstillinger Snakke opp behovet og fordeler med høyere stillinger	Fora med fokus på nytenking, innovasjon og smart organisering i hele virksomheten Endre praksis fra manuelle til digitale arbeidsmetoder Øke stillingsstørrelser i hele organisasjonen og særlig ved omorganisering og endrede turnuser i HO	Smartere/endret jobbatferd på minst ett område, som gir gevinstrealisering Iverksatt digitalisering og forbedring på minst ett nytt område Gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 75% eller høyere Ingen utlysninger av små stillinger Antall ansatte som har fått økt stillingsprosenten	I løpet 2018 2018 I løpet av 2018 Kontinuerlig 2018	Spes.ped i skole språkprosjekt i BHG Bruker BLT som metodikk Jobber med BTI Har færre små stillinger Har blitt utlyst små stillinger

		Rekruttere riktig for fremtiden Være bevisst på hva vi skal og ikke skal gjøre ifht samfunnsutvikling og behov	Klare og konkrete kriterier for ansettelser Satse på lærlinger i hele organisasjoner	Antall nye ansettelser ifht behov, kompetanse og stillingsstørrelse Minimum 4 løpende lærlingekontrakter pr. 1000 innbyggere	Kontinuerlig gjennom året	Ja
Mål 2	Oppdatert og fremtidsrettet kompetanse	Tilstrekkelig og riktig kompetanse til å løse oppgavene i hele organisasjonen	Tilrettelegge for kompetanseheving gjennom systematisk kartlegging og planlegging Tilrettelegge for større fagmiljøer innad og/eller på tvers av kommuner	Oversikt over kompetansebehov- og gap Fornytt / økt kompetanse innen flere fagfelt Tilstrekkelige fagmiljøer / tilgang til fagmiljøer der det er behov	Kontinuerlig gjennom året 2018	Ok Mange har gjennomført videre – og etterutd. Ikke i alle enheter Søkes ved interkom. nettverk
Mål 3	Motiverende oppgaver, trivsel og lavt sykefravær	Interessante og meningsfulle arbeidsoppgaver Redusere sykefravær ytterligere – spesielt i enheter med høyt fravær Være en aktiv IA bedrift Fokus på god folkehelse i hele befolkningen	Øke stillingsprosenten og skape større eierforhold til egen jobb Kartlegge årsaker til fravær Sette inn korrekte tiltak basert på fakta og analyser Være en fleksibel arbeidsgiver og tilby tiltaksplasser Relevant og god handlingsplan	Økt kompetanse og kvalitet (IK) Sykefravær 6,5 % eller mindre for alle enheter	2018 2018 I løpet av 2018	Liten turnover i hovedsak stor trivsel For høyt fravær i HO veldig bra i deler av org. god oppfølging og tilrettelegging i alle enhetene

ØKONOMI

Perspektiv	Mål 2018	Suksesskriterier	Tiltak	Måleparameter og resultatmål	Tid / oppnådd innen	Resultat
Mål 1	Vegårshei kommune må etablere en økonomisk situasjon, som er tilstrekkelig robust, til å takle uforutsette hendelser	Opparbeide buffer Ledere med tilstrekkelig kompetanse for rett fokus, god økonomistyring og rapportering	Tilpasse tjenestenivå og oppgaver i forhold til den økonomiske realitet Sterkere styring av tjenestekvalitet med økt fokus på forebygging og helhet	Politisk vedtak Regnskap 2018 Positivt netto driftsresultat minimum 1,5 % Stor nedgang i antall deltidsstillinger -> færre ansatte med samme antall årsverk	2018 2018	Regnskap i balanse Merforbruk på drift særlig enhet for HO OU prosess ikke fullført

		Større stillinger, mindre deltid og økt nærvær	Bedre fleksibilitet med bruk av eksisterende ressurser	Mindre vikarutgifter	2018	Fortsatt for høyt vikar- og ekstra innleie
		Fokus på muligheter for å søke tilskudd og midler	Iverksette prosjekter som kan optimalisere ordinær drift	Økte midler	2018	har mottatt prosjekt-midler
		Gode utnyttelse av fagmiljøer og kompetanse	Interkommunalt samarbeid der dette er hensiktsmessig	Gevinstrealisering i et langsiktig perspektiv		Har startet IKT prosjekter med gevinstrealisering som mål
			Korrekte ansettelser og iverksettelse av vedtatt omorganisering			

4.1. Kommentarer og anbefalinger i evaluering av overordnet styringskort og driften generelt

Som det fremkommer i overordnet styringskort og enhetenes styringskort og kommentarer i vedleggsdelen, er det stor grad av måloppnåelse både på tjenesteleveranse og økonomi.

Rådmannen ønsker likevel å kommentere noen forhold særskilt.

Utfordringer for Helse- og omsorgssektoren

Helse- og omsorgsenheten har også i 2018 hatt betydelig merforbruk i forhold til budsjett, noe som også var tilfelle i 2017.

Det ble i 2016 og 2017 iverksatt tiltak for å snu denne utviklingen. Gjennom en omfattende prosess, med målsetting om å etablere en fremtidsrettet omsorgstjeneste basert på riktig organisering, mer heltid og effektiv bruk av ny teknologi, i den hensikt å tilrettelegge for at flere skal kunne bo og motta effektiv og trygg hjelp hjemme i stedet for på sykehjem, har hatt stort fokus også i 2018. Enheten startet 2018 med ny organisering og ny ledelse. Selv om organisasjonskartet ble endret, har implementeringen vist seg mer krevende enn antatt. Rådmannen konstaterer at snuoperasjonen ikke har lyktes som forventet.

Endringsprosessen fortsetter derfor også i 2019, og rådmannen har høye ambisjoner og stor tro på at driften i helse og omsorg snart vil snu i riktig retning.

Selv om merforbruket fortsatt er høyt, er det viktig å peke på at det har blitt gjort store forandringer i driften sammenliknet med tidligere. Det vises til enhetens egen beretning i vedleggsdelen.

Utfordringer for oppvekstsektoren

Måloppnåelsen i både skole og barnehage er høy, og vi er de siste årene blitt vant til at oppvekstsektoren i Vegårshei leverer gode resultater. Kommunens økonomi er imidlertid så stram at de økonomiske rammene for skolen og barnehagen også er svært presset, noe som vil kunne gjøre det krevende å opprettholde kvaliteten.

Behovet for stadig forbedringsarbeid gjennom å finne nye løsninger på utfordringer, er prosjektet fra IOP til TPO et godt eksempel på. Dette har medført at vi er i stand til å bruke

de pedagogiske ressursene slik at de kommer flere til gode. Språkprosjektet i barnehagen har også vært et svært vellykket og godt prosjekt, som nå flere kommuner ønsker å kopiere.

Vi vet også at ressurser som settes inn tidlig i barns liv gir veldig mye større avkastning enn ressurser som settes inn senere i utdanningsløpet.

Satsing på en bedre skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom som kan fange opp behov for innsats og forebygging vil også være viktig å lykkes med. Dette arbeidet er godt i gang.

Et fortsatt fokus på tidlig innsats for å forebygge mer ressurskrevende tiltak senere vil derfor være avgjørende for om vi fortsatt skal være blant de «beste i klassen» på oppvekst.

Kapasitetsutfordringer knyttet til nye oppgaver og krav

Kommunene generelt og mindre kommuner spesielt, merker den stramme økonomien bokstavelig talt på kroppen. Vegårshei kommune er intet unntak. Oppgaveporteføljen har økt betraktelig, samtidig som ressursene, både de menneskelige og økonomiske minker. Dette skaper store utfordringer til faktisk å kunne levere tjenestene etter både forventninger og lovkrav, og vår evne til å være gode arbeidsgivere.

I forhold til administrative- og ledelsesressurser vises til kapittel 5, punkt 5.8 under.

5. SAMMENLIGNINGER OG KOMMENTARER

5.5. Kostra og Kommunebarometeret

KOSTRA-tallene gir kommunen mulighet for både å sammenligne hvordan tjenestenivået ligger i forhold til andre sammenlignbare kommuner og ikke minst for å se egen utvikling. Dersom tallene brukes korrekt, kan de være et nyttig verktøy for korrigeringer og endringer. Under følger noen utvalgte tabeller.

Barnehager

Nøkkeltall	Enhet	Vegårshei 2018	Kostragr.01 2018	Landet u. O 2018
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	prosent	78,6	78	84
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	prosent	89,6	88,8	92,2
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (prosent)	prosent	96,9	95,8	97,3
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (antall)	antall	49	66,5	49
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i barnehage, alle barnehager (antall)	antall	6	5,7	5,8
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	prosent	51,4	39,2	40,8
Andel barn, eksklusive minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kommunale barnehager (prosent)	prosent	0	0	0
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	kr	90	71	69
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	prosent	105,9	88,4	84,6
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	prosent	9,7	13,8	14,3
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	kr	154575	154151	153249
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	kr	62	59	55

Grunnskole

Nøkkeltall	Enhet	Vegårshei 2018	Kostragr.01 2018	Landet u.O 2018
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	antall	55,1	54,1	37,3
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	antall	68	133,6	137,6
Elever i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent) ¹	prosent	3,2	4,2	5,2
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	prosent	13,8	10,3	7,9
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	prosent	57,7	70,7	73,5
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	prosent	69,2	68,6	69,6
Gruppestørrelse 2 (antall)	antall	16,5	14,2	16,2
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	antall	40	41,5	41,7
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)	prosent	20,3	24,8	23,1
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)	kr	110466,2	125807,5	112430,4

¹Fra og med 2010, er driftsansvar privat inkludert i indikatoren.

Helse og omsorg

Nøkkeltall	Enhet	Vegårshei	Kostragr.01	Landet u.O
		2018	2018	2018
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	kr	37888	31136	27206
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	årsverk	399,6	328,7	311,5
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto drifts (prosent)	prosent	36	30,1	31,9
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	prosent	87,5	73,1	74,8
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	årsverk	..	..	..
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	prosent	..	..	..
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	prosent	..	..	..
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	prosent	..	..	..
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent) ¹	prosent	100	91,2	89,7
Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr)	kr	:	:	:
Andel private institusjonsplasser (prosent)	prosent	0	0	5,4
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	timer	..	..	..
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	prosent	:	:	:
Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	prosent	3,9	5,2	4,8
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	årsverk	9,6	11,5	11,3
Avtalte fysioterapeutasårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	årsverk	12,4	10,1	9,5
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	årsverk	4,1	36,8	42,1
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	prosent	100	92,3	90,1
¹ Fram til 2016 beregnet en indikatoren som andel PLASSER i enerom. Nå gjelder alle år bare andel enerom.				

Sosialtjeneste

Nøkkeltall	Enhet	Vegårshei	Kostragr. 01	Landet u. O
		2018	2018	2018
Sosialhjelpsmottakere (antall)	antall	85	1633	120071
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	antall	11	301	24253
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall) ¹	antall	10	503	44476
Sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntekt (antall)	antall	3	175	12675
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold (antall) ²	antall	30	607	50345
Sosialhjelpsmottakere som bor i eid bolig (antall)	antall	11	246	9266
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	antall	45	952	62347
¹ For Oslo er 2016-tall knyttet stønads lengder ikke sammenliknbare med tilsvarende tall for årene før og etter. Dette gjelder både tall				
² For 2017 er sosialhjelpsmottakere med hovedinntekt introduksjonsstøtte skilt ut fra hovedinntekt sosialhjelp. For 2015 og 2016 er c				

Kommunebarometeret utarbeides av Kommunal rapport, og er en rangering av landets kommuner basert på kvalitetsindikatorer hentet fra KOSTRA. Siden nye tall ennå ikke foreligger legges deler av rapporten som ble utarbeidet i 2018 ved her.

For ytterligere kommentarer vises til årsberetningen for 2017.

Tabellen under viser utviklingen fra 2015 til 2018 for noen utvalgte nøkkeltall.

Sektor	2015	2016	2017	2018	Differanse
Grunnskole	276	351	339	354	-15
Pleie og omsorg	325	118	94	78	+16
Barnevern	348	365	228	303	-75
Økonomi	218	265	274	257	+17
Helse	206	241	223	218	+5
Barnehage	17	145	118	260	-142
Sosialhjelp	50	115	147	234	-87
Kultur	334	249	180	105	+75
Kostnadsnivå	297	295	252	283	-34
Miljø og ressurser	250	184	358	379	-21
Vann, avløp, renovasjon	199	349	305	181	+124
Saksbehandling	23	137	132	121	+9

5.6. Fylkesmannens kommunebilde

Fylkesmannens kommunebilde er et annet viktig sammenligningsgrunnlag for kommunen. Denne viser hvordan Vegårshei ligger i forhold til øvrige kommuner i Aust-Agder og landet for øvrig uten Oslo.

Aktuelle faktorer som ofte blir pekt på er blant annet:

- Befolkningsutvikling
- Økonomi og økonomistyring
- Likestilling
- Bosetting av flyktninger
- Utdanning
- Helse
- Barnevern
- Sosialhjelp

Fylkesmannen i Aust-Agder utarbeidet årlige kommunebilder frem til sammenslåingen med Vest-Agder i 2016. Etter sammenslåingen har ikke Fylkesmannen utarbeidet årlige kommunebilder, men skal utarbeide kommunebilder i forbindelse med kommunemøter som gjennomføres med kommunene en gang i kommunestyreperioden. Fylkesmannen skal besøke Vegårshei i juni 2019. Derfor finnes ikke oppdatert kommunebildet for Vegårshei på våre hjemmesider.

5.7. Andre utvalgte nøkkeltall

Utvalgte nøkkeltall, kommuner - nivå 1

Ureviderte tall per 15.03.19

	Vegårshei	Gj.snitt kommunegruppe 01	Gj.snitt Aust- Agder	Gj.snitt landet utenom Oslo
	2018	2018	2018	2018
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,2	1,6	1,2	2,1
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (ex.pensjonsforplikt.)	96,6	89,1	108,4	96,9
Frie inntekter i kroner per innbygger	66 213	56 276	51 307	53 747
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	154 575	154 151	165 478	153 249
Korr.br.dr.utg.f.201, pr.korr.opph.time i komm.b.hage	62	59	59	55
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	110 466	125 807	111 550	112 430
Utgifter kommunale helse og omsorgstjenester pr. innbygger (kr.)	37 888	31 136	2 430	27 802
Netto driftsutgifter per innbygger 0-22 år, barnevernstjenesten	8 272	7 564	8 282	8 326
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	89,6	88,8	91,8	92,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning i prosent	13,8	10,3	9,1	7,9
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	9,6	11,5	10,6	11,3
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	12,4	10,1	9,7	9,5
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år	6,2	4,5	4,3	3,9
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger (2010 tall)	31,7	24,2	9,3	8,7
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	67 855	102 490	147 339	146 669

5.8. Administrasjonsundersøkelse – Agenda Kaupang

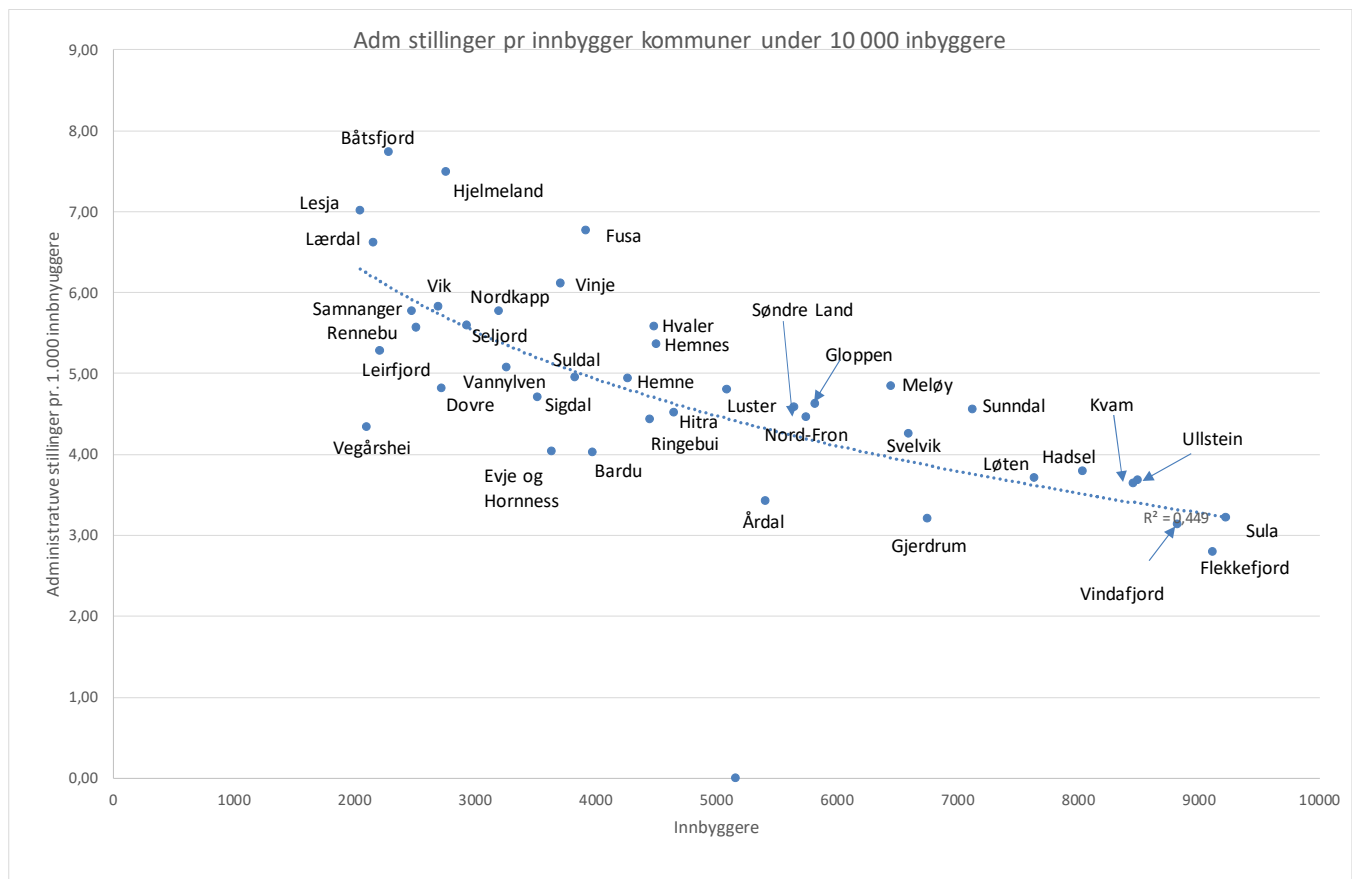
Vegårshei kommune har i 2018 deltatt i en administrasjonsundersøkelse i regi av Agenda Kaupang.

Under er det lagt ved to utdrag med tabeller.

«Blant våre sammenligningskommuner – under 3 000 innbyggere – er Vegårshei den kommunen som har lavest administrativ bemanning målt etter administrative stillinger pr 1 000 innbyggere.

I figur 2-1 har vi markert hvordan kommuner med færre enn 10.000 innbyggere ligger an i forhold til den heltrukne trendlinjen.»

«I figur 2-4 har vi fremstilt sammenhengen mellom kommunenes administrative bemanning og kommunenes samlede bemanning. Figuren gir kommunen muligheten til å undersøke om kommunens administrative bemanning er høyere eller lavere enn det som kan forventes gitt kommunens aktivitetsnivå, men uten at kommunestørrelse trekkes inn i analysen.»

